

Det kongelige Skolelærer-Seminarium i Naann.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

J Anledning af det høje Ministeriums Skrivelse af 17de September, som jeg har modtaget den 3dje ds., skal jeg med Hensyn til de i Skrivelsen omtalte 3 Hovedspørgsmaal, hvorom min Erklæring forlanges, tillade mig at udtale følgende:

I. J Overensstemmelse med min Formand, Provst Sørensens Udtalelser i Skrivelse af 31te Juli 1888 maa jeg indtrængende tilraade, at Skolelærereksamen atter henlægges til Seminarierne ligesom før 1867. Det er jo tilstrækkeligt opløst af forfælske Autoriteter paa dette Omraade, f. Eks. Professorene Schurmann og Kroman, hvilken Skade man tilføiede Seminarierne, da man tog Eksamen bort fra dem, og jeg kan ikke se, at der er nogen anden Maade, hvorpaa man fuldt ud tilfredsstillende kan raade Bød herpaa, end ved atter at tillægge Seminarierne den Eksamensret, man har frataget dem. Fordelene herved ville utvivlsomt blive: 1) At Eleverne knyttes langt fastere til Seminarierne, blive omhyggeligere med deres Forberedelse til de enkelte Timer og mere varssomme med Forsømmelser eller andet Brud paa Seminariets Ordensbestemmelser, 2) at de flinkere Elever gaa med større Frimodighed til Eksamensbordet, naar de vide, at de skulle eksamineres og delvis bedømmes af den Lærer, der kender deres daglige Præstationer, 3) at Eksamensresultatet i Virkeligheden vil blive retfærdigere derved, hvad jeg senere nærmere skal begrunde, og 4) at Lærerne ville kunne behandle deres Fag med større Selvfærdighed end nu, hvor de i saa høj Grad maa tage Sigte paa, hvad den fremmede Eksaminator fortrinshvis kræver eller lægger Vægt paa.

Foruden dette, der ogsaa fra anden Side er fremhævet, skal jeg tillade mig at fremdrage endnu et Moment, der formentlig ikke er uden Betydning. Som det nu er, er det meget fattigt for Forstander og Lærere, naar Eksamenstiden kommer, at staa uden nogenstømsdelst Andel i Eksamen eller Indflydelse paa Bedømmelsen. Ikke en Gang Tilsynet ved skriftlig Eksamen er jo betroet Lærerne. Og naar den mundtlige Eksamen kommer, da se vi Eleverne Hold efter Hold forlade Byen, medens vi sidde virksomme tilbage og kun have med Resignation at afvente Udsaldet af vort Arbejde. Hvor ganske anderledes vilde det ikke være, om Eksamen afholdtes ved Seminarierne! De fremmede Censurer, Elevernes nærpaarørende, Lærere og andre fra Omegnen, der kom for at overvære Eksamen, den festlige Afslutning — alt dette vilde bidrage til at bringe Liv i den lille By og gøre det afslidtes liggende Seminarium kendt i en videre Kred, og Eksamen vilde knytte Eleverne med stærkere Bånd til den Lærestift, de Lærere og den Skole; de i 3 Aar have været henviste til. Enhver, der har været Elev i en Latinskole og mindes Eksamenstiden og Translationerne, vil sikkert kunne forstaa det tomme og nedtrykkende i at stilles fra Eleverne paa den nuværende Maade.

Lige over for alt, hvad der saaledes taler for atter at henlægge Eksamen til Seminarierne, synes de i Ministeriets Skrivelse anførte Betæneligheder derved mig ikke at være stærke nok til at kunne afstræfte disse formentlig vægtige Grunde derfor. Dette skal jeg tillade mig nærmere at begrunde, idet jeg gennemgaar dem Punkt for Punkt.

a) Naar jeg har udtalt Ønskeligheden af, at Eksamen henlægges til Seminarierne, har det været min Mening, at ikke blot Statsseminarierne skulle have denne Ret, men ogsaa de private Seminarier, der fyldestgøre de Betingelser, Ministeriet maatte stille herfor. Det er nemlig min Tro, at de bedre private Seminarier vilde i alle Henseender højnes derved, idet de vilde opnaa de samme Fordele som oven for nævnt Statsseminarierne, de tarveligere private Seminarier rimeligvis snart gaa ind. Hvad et effekt-